

Группалар үлэлэрин көрүү

СССР Верховный Советин алтыс сессията «СССР народнай хонтуруул комитетин үлэтин туһунан» боппурөөхү дьүүллэстэ. Норуот дозорнайдарын итиннэлэригэр сана кордөөлөр турорулуунулар, тарнаар-хонтуруолуур үлэни ыстыыла сорох көннөрүүлөр киллэриниллэр. Соторутаагыта бу боппурөөска оройуоннаагы комитет кизин ыстырылалах муньага ыстылына. Муньах сессия туроруот кордөөлөрүн олоххо киллэригэр дыааллар былааннарын бигэргэттэ.

Сана кордөөлөгэ олохуран народнай хонтуруул группаларын көрүү ыстыллан эрэр. Эрилик Эристин аатынан, «Чурапчы» совхозтардаагы головной итиннэ цеховой группаларга уонна постарга көрүү ыстылына.

Группалар үлэлэрин көрүү уонна комитет кизин ыстырылалах муньага туох түмүктөргө кэллэ? Народнай хонтуруул группаларга партия, правительство ыһыларын олоххо киллэригэр, Сокуоннары тутуһуннарына, итэстэри ары-ыһаа ыһтар үлэлэрэ кизин билиниги ыла. Оройуонга 51 головной уонна ыһаааагы группалар 425 норуот дозорнайдарын түмэлэр. Ыһыл группалар састааптар салгы тупсарылына, үгүс группалар үлэни былааннаахтык садалаатылар. Ол курдук, норуот дозорнайдарга сыл иккис агарыттан ыла государственной дисциплиниэни кизин, хаһаайыстыбанайа суох быһыы, общественной байы-дуолу ыһы чакчыларын сэрэтигэр, былааны толорууну хааччылыыга, производствонь тарийнигэ сыһыаннаах барыта 200-төн тахса бэрэбизиркэлэри ыһтылар. Ордук тарэһиниэстэра Хайахсыйтаагы (председатель Мамон П. Ф.), Арылаахтаагы (Каженин И. Д.) цеховой группалар сыл садалаагыттан туһааннарынан 16-11 бэрэбизиркэлэри ыһтылар. Олоргон ордук бэрэбизиркэлэргэ, сельсоветтар исполкомчарыгар, совхозтар дирекцияларыгар туроруулар.

Хаһаайыстыбанай салайааччылартан эппитинэ салгы күүбүрдүлүк. Холбоур, «Мугудай» совхозтаагы группа (Васильев И. Е.)

бэрэбизиркэ түмүгүнэн 7 дуоһунастаах үлэһиттэр быһаарылы бигэрдилэр, олору тэҥэ группа муньабынан итиннэ дозорнайдарын сиппалларынан общественной тариталэригэр, совхоз дирекциятынан 12 киһи моральной уонна материальной эппиэксэ тардылыннылар. Үгүс группаларга бэрэбизиркэлэр түмүктэрин коллективтарга туроруу ахсаана элбээн иһэр.

Ол эрэри итэстэри туоратыыга быһаары, ардыгар сиппаллары аахайбакка таах хааллары чакчылар суох буолбатахтар. Бу үгүс хаһаайыстыбанай салайааччылар уруккулун үлэнир үгэстэн ситэ-хото анкаастаа итиннэригэр, группалар оуоха эйэлээн бэйэлэрин уураахтара туолуутун ситэ хонтуруоллаабыттарыттан таһаарыллар. Олор түмүктэригэр производствоса сананы-бастыгы олохтоон олус быһаан, материальной ресурстары, үбү бас-баттах ороскуоттааһын, ыһы-тогуу, мөлөх хаачыстыбалаах бородуукуйаны оңоруу салгынан тахса турар. Муньаха группалар күннэгэ хонтуруолу олохтооботтор, Үгүстэр, үгэ курдук, ыһтар бэрэбизиркэлэрин аһара кэлтэчи үгэригэр, хаһаайыстыбанай үлэлэргэ сыһыаннаах. Оттон научнай-техническэй сайдыыны түрэтэтигэр, бородууксуя хаачыстыбатын тупсарыыга, арылгалаһын, алкоголизму уонна үлэлэбэксэ ыһыллар дохуоттары утары охчууу, үлэ төлөбүрүн бэрэбизиркэлэргэ партия, правительство ыһымыт кизини дыаалларыгар сэрэтэр бэрэбизиркэлэр адыс садалтар. Итиннэ бу боппурөөс тарэһиниэстэ хонтуруоллаахтаахтар. Итиннэ атын хонтуруолуур органнар: суут-сиппэстэй органнара, ведомственной органнар уонна сельсоветтар бастайланнай комиссиялары кизини тардыллыахтаахтар. Ыһата, бэрэбизиркэлэри хас биридин боппурөөхү диригик ырытан дьон, актив кизин аргатын кытыннаран ыһтар сорох турда. Муньаха комитет группалар тарийэр, хонтуруолуур үлэлэригэр методическай субэлэри биэрэр, практической коменү оңорор, хас биридинэлэригэр активистары ыһыларан чолчу дыааллары бэлэ-

тэтэр. Совхозтарга биридин, оттон оройуон кизингэр икки базовой группалар тариллыахтар. Олор үлэлэрин оһытын үгэтигэр, тардыты ыһтыллыага тарийэр, хонтуруолуур үлэни СССР Верховный Советин кордөөлөрүн таһаарыгар таһаарыла, үлэни хамнаһы уларытан тарийнигэр народнай хонтуруол олохтоох группалары кытта биригэ партиянай, профсоюзнай, комсомольскай таритэлэр предствителлэргэ кытылылаах рейдэлэри, бэрэбизиркэлэри ыһтылы биэр сүрүн таһууну буоллар.

Группалар үлэлэрин үгэтигэр делопроизводство туруга, хонтуруолуур үлэни сырдатты мөлөтө өссө төгү арылына. Итэстэлэргэ сорох группалар билигин даһы «ыһынан» сиппаллары киллэринэн эбэтэр муньахтарга тил итиннэ муньурданааллар. Эбэтэр бэрэбизиркэ түмүгүнэн ыһтыраапкалары туһааннаах салайааччыларга, үрдүк таритэлэргэ ыһытан баран бэйэлэрэ ытыс сага да документа суох, оһсорор ону анал дивизионка бэлэстэмэксэ хаалааччылар эмиз бааллар. Итиннэ көтүмөк сыһыан туоратыла өксөрө эрэйилэр.

Бэрэбизиркэлэр түмүктэрин коллективка, үлэһиттэргэ кизини кыһымсак итиннэригэр иһин эмиз кыһымсак. Ити туһунан элбэх кэпсэтин буолла, үгэс биризмэ ааста. Оттон хонтуруол муньуктара баар да сирдэригэр үлэлэбэтэр. Группалар эһилэригэр, турорууларын бирикэстэр, фотонан сэмэлэһинэр, «Суһал сиппэ» курдук итиннэ хаһыаттарга таһаарыллан кэпсэтэр. Народнай контролерлар мистэгэди балаһыныаһын оройуоннаагы да хаһыанка адыахтык суруйаллар.

Комитет кизин ыстырылаах муньагар ордук тарэһиниэстэ элбэх сирдэх эһилэр кизидилэр. Олору олоххо киллэрэр сылтан сорох группалар структураларын хаттаан көрүү, ордук ыһыска оңоруу, хонтуруолуур органнары кытта сорох боппурөөска холбоһуктаах бэрэбизиркэлэри кизин былааннааһын курдук, о. д. а. чолчу дыааллары бэлэстэһилэр.

Группаларга көрүүнү ыһтылы үлэ бары салааларын өрө көтөбүтө норуот дозорнайдарын үлэлэрин көрүүнүн үгэтигэр быһааччы коменон буолар аһааах.

С. СМЕРНИКОВА,
народнай хонтуруул оройуоннаагы комитетин инспектора.

БИИРГЭ, СҮБЭЛЭҺЭН...

Эрилик Эристин аатынан совхоз юридическай сулуускага народнай хонтуруул группатын кытта инвентаризацияны аһааһыннаах уонна сибэстэтих үлэнир. Үлэ дисциплиниэтигэр элбэх бэрэбизиркэлэр ыһтылынылар. Олунньуга эһи фермаларга үлэ бирикэтигэр туһанылаах хронометраж оңоһулунна. Ол түмүктэргэ коллективтар муньахтарылар туроруулан бу боппурөөска биллэр-көстөр көмөлөх буолла.

Холбоһуктаах рейдэлэр, бэрэбизиркэлэр сулуу кизинигэр утумулаахтык бараллар. Ыһаах, ыһы сүбү көннөһүннэ эһууттар ыһтылыбыт бэрэбизиркэлэр түмүктэринэн сыл устата 116 устакх үлэһиттэргэ 14 ыһ. солк. тахса ирдэйд. 21 специализтарга 490 солк. хамнастарылар начет оңоһулунна.

Сыл садалааһыгар уматын уонна оңуоһууу матырыяаллары арыһыла уонна ороскуоттааһынна совхоз 4 отделениеларыгэр бэрэбизиркэлэр ыһтылыбытлар. Олорго көстүбүт итэстэри туоратыыга элэр бараллар эрэри, аһары ороскуоттааһын биридиннэн түбэлтэлэр саһаарылла тураллар. Аһардас сыл бастакы иһарыгар ити иһин 9 үлэһит харчынан төлөүртэ тардылына.

Саһыары Хонтодоотелениеттар үр сылыны сыл таһаарыыга ыһаахон балаһыаньа үгэһэбитин туһунан ра-Хонайдар сиппалларыгар олохуран ыһтылыбыт бэрэбизиркэлэр 26 сылыга күлүтэ уонна сүтүүтэ таһаарыллыбытын арыһыттар. Волтуруос дирекция коһо сылдыр муньагар көрүлүбүтэ. Звеньевой Р. З. Наумов эбэрһиниэтигэр боско-ломмута, сүтүктээх сылыһыттар материальной эппиэксэ тардылыбыттар.

Сайын от айытар үлэһиттэр буруйдарынан 18 таһаа одото элбүтэ арыллан боппурөөс коллектив уопсай муньагар турорууллубута, муньах сибэстэтих совхоз

директорын аһааах бирикэһиннэ 6 үлэһит, ол иһинэр зоотехник, ветерач форма саһаа диссэйэ ночесоту саһыта ыһааһын хамнастэрын үстөн биэрэ сотуллубута.

От айытар тааракуулар харайыла, туттарыла бэрэбизиркэ ыһтылыбыта. Оһо народнай контролердар быһааччы кытылыбыттар. Инвентаризация бу үлэргэ улахан көтүтүүлэр бааларын арыһыта. Барыта 3394 куул суох буруйута, ыһтылыбыта ыһыбыта көстүбүтэ. Совхоз директорын бирикэһиннэ 17 подотчеттаах киһи материальной эппиэксэ тардылына. Ити курдук народнай контролердар элбэх көтүтүүлэр, итэстэр баалларын арыһылар. Ыһыл сайын 7 киһи совхоз сирин көнүлэ суох оттоон барыта 70 тонна оту кэбиспиттэри арыһыт совхоз туһатыгар бэрэһиннэ.

Ыһыл—урагы эппиттээх кыстык. Оһон сүбүтэ дороххой айылыгы ороскуоттаһын, эһи айылыгы сипити боппурөөска күннэгэ хонтуруолга ыһыллаллар. Сэтиннэ совхоз бары отделениеларыгэр народнай хонтуруул группалар итиннэ бэрэбизиркэлэри ыһтылар. Ол түмүктэ совхоз паркомун кизин ыһтырылаах муньагар көрүлүннэ. Эһи айылыгы бэлэстэһиннэ үлэни тохнуттарын иһин 4 управяющай уонна 3 механик ыһааһын хамнастарын үстөн биэрэ совхоз туһатыгар сотулунна.

Ааспыт сыллар оһыттар юридическай сулуускага народнай контролердары кытта биригэ субэлэһэн үлэлэһиннэр хаһаайыстыба бары салааларын хаһаа итэстэри арыһыта, дыһаа иһин үлэһиттэр эппитиннэригэр үгэтигэр улахан көмөлөхө көһүннэ. Муньа инпикити салгы ыһтарга былааннаабыт.

И. ПОЧОВ,
народнай хонтуруул совхозтаагы группатын председател.

Аһара ороскуоттааһын иһин

Электроэнергияны туһаныы хонтуруоллааһына итиннэ туһааннаах уураахтары олоххо киллэригэр оройуонга үлэ ыһааһын ситэ суох ыһтылар. Сыл аасыт кварталларыгар «Муньаааһы» совхоз 66 тыһ. киловатт-час, райсовет исполкомун норуот үгэригитигэр отдела 19,7 тыһ. киловатт-час электро-энергияны лимити таһынан ороскуоттаатылар. Ити иһин хонтуруолуур органнарын туһааннааһын 1296—7880 солк. ыһааһа тардылынылар.

Аһары ороскуоттааһын туох-ханнык юиннэ энергияны туһаныы аһар прибордар кордоруларын олохтоомут болдьосор туһарбаттан итиннэ токоприемниктар кичэстэринэн быһааччы аһааа оңоһуллуттан тахсар. Үгүс коллектиттарга электро-энергияны туһаныыга ханнык да хонтуруол ханнык да кэмчилээсүх бэйэлэрэ кэмчилээһингэ ыһымыт дыһыттар туһуспаттар. Производство электро-энергияа наадыһытын аһар көрбөксө, үлэ сорох көрүгэригэр олус

кыра лимити олохтоон сакаастааһын эмиз элбэххэ өһсөр. Электро-энергияны туһаныыта эппиттээх дьонго ирдэбил турорууллубат.

Народнай хонтуруул оройуоннаагы комитетта электро-энергияны бас-баттах туһаныы уонна лимити аһары ороскуоттааһын туһунан боппурөөхү дьүүллэстэ. Комитет электро-энергияны кэмчилээһингэ ыһымыт дыһалларын туолуутун бэрэбизиркэлэргэ итиннэ дыһылаах дыһаллары ылбатахтары иһин «Муньаааһы» совхоз кылаабынай инженерэ Л. Н. Тихоновна, интернат-осквола директоры П. Н. Калачева быһаар биэрэ, районо са-бизиссэйэ Л. Т. Егорова айыы оңордо. Ордук улахан аһары ороскуоттааһын таһаарыт Калачева биэр ыһааабы хамнаһынан начет оңоһулунна. Тихонов уонна Егорова оттон энергетическай ресурстары кэмчилээһингэ дыһаллар былааннарын ыһылаах үлэлээн эрбит дивизионнаагы сибэстэһиннэ ыһылына.

С. НИКОЛАЕВ.

СССР народнай хонтуруолун үлэтин туһунан СССР Верховный Советин уураада народнай хонтуруул оройуоннаагы комитетин кизин ыһтырылаах муньааа дьүүллэһилиннэ. Оһо норуот дозорнайдар хонтуруолуур, тарийэр үлэни тупсарыта кизини кэпсэттилер, группалар, үлэлэригэр баар итэстэри иһи-тоһон арыһылар, көннөрөр суоллары ыһылар, сана ооруктар бэлэстэһилэр.

Снимокка: (хаһастан) активнай контролердар «Якутмелиоподстрой» мехучастаһынаагы группа председателэ В. Е. Макаров, комитет чилинэ СЭС враһа Т. С. Иванова, райпотребсоюзтаагы группа председателэ И. И. Ксенофонтов, «Чурапчы» совхозтаагы народнай хонтуруул головной группатын председателэ А. С.

КОНТРОЛЕРДАР КӨМӨЛӨРҮНЭН

Хадаар отделениеһынаагы народнай контролердар сүбү кыстыгар урагы болдомтону ууран бэрэбизиркэлэри, рейдэлэри утуулаахтык ыһтылар. Сүбүгэ эһи айылыгы, чөлөөн, күлүгэ уонна талаһы кырбатан сипити ыһтылыбыт бэрэбизиркэ улахан быһаары тахсыбытын, бу тутуах үлэргэ эһи тариланна кыһа-

Снецов, комитет штаты таһынан инструктора С. Е. Матвеев уонна СПТУтаагы группа председателэ Н. С. Гуляев муньах быһылар.

П. Окочешников фотота.

лыбааа агрегаттар үлэлэбэксэ тураллар көстүбүтэ. Боппурөөс сельсовет исполкомутар туроруулаах отделение механика В. В. Никонов кыһаас болдьох иһиннэ агрегаттары үлэлэтэригэр соруах бэрэһиэти.

Ахсынны саһааттан 5 киһилээх эһи тарилан күн ахсын 5 центнер талах мээккэ, 4-түү тонна дулда кырбатылар буолла. Эһи айылыгы бэлэстэһиннэ эһилинэ пенсионерлара улахан көмөнү оңордулар. 20 мас хоруданы оңорон фермаларга туттардылар. Итин таһынан үлэ ветерана П. Д. Лукин бирикети оңорууну бэйэтигэр ыһыла. Отделениеда гидропоннай куөх үүнээһини, үүннэригэр эһи тариланна.

Сүбүгэ эһи айылыгы утумулаахтык сипити производственной көрдөрүүлэргэ. Отделение аастык иһи айыта биэр ыһааһын үүтү ыһааһын быһааһын 54 кг-нан, биэр борооску улаатытын соруулаһын 25,5 кг-нан үрдэттэ. Государствота үүтү аһылааһын графика 51 центнеринэ куөһарылына.

М. МАРТЫНОВ,
группа председател.

КИНИНИ ҮЛЭ КИЭРГЭТЭР

Корпоспут билээр

Сотурутаадыта «Муу-дай» совхоз Маралайы-таады отделементыгар ер сылларга үлээбэт тэбээрлары сылгыныт Д. Т. Сивиди, механи-затор Д. Е. Скрибини, ыныкысыттар Е. Е. Толстоухованы, А. Р. Толстоухованы, А. С. Захарованы уонна нын-рой керөөчүлэри У. В. Прохораны И. А. Тол-стоухованы бочуоттаах сыныалантаа үөрүүдөх быһыны-майгыга агаар-дылар. Кинилэр бука-бары совхозтарын бу-гунну ситиһиннэригэр кырата суох өтөлөөхтөр. Отделение XI пятакт-ка былааннарын өрө-йуонига бастакынан то-лорбута. Итиннэ эмиз кинилэр тирах буолбут-тара.

«Ула Кыһыл Знамята» орден кавалера, хас да

медальдарынан наараа-даламыт сылгыныт Дмитрий Тарасович Сив-иди сылы иттигини баста-тын тэриһингэ, сыл-гыны кыратыттан мар-шруттаан хастаран аһа-тылыны олохтоонунга эл-бөх сыллар усталарыгар дыаныһан үлээбэттэ. Ол түмүгэр оту көмчилэ-һин ситиһилибэттэ, го-сударствода туттарыл-лар эт бэйэе турар сыаната намыскайлыгы-та. «Сылгыһын үлэтин эттеринэн хааннарын а-билбөтөх дьон атынна-миннэ күүлүдээһин курдук саныылара олох-сыйыа. Кыһын тымныы-га тоногон, сыйын ку-йаһын буһаран үкөүгэр

терьгар наставни-ктылар Кинилэр идэ-лэрин утуһунааччылар хаһыс да көлүөнэлэрин таһаардылар. Ульяна Бухолова Пи-ниһаа үтүс сылларга бириэ үлээбэт үө-лээннэхтэрини аатта-рыттан: «Биһиги, Мара-лаайт үүһүрүн-сайдарын туһугар харыбыт күү-һүн харыстаабатах үлэ-һиттэр, үлэ эстафетатын ыччаттарбыт эрэллээх кинилэригэр туттарарбы-тыттан үөрөбүт. Үлээ-хааннаска сүбэ-ама буо-лартан аккаастамма-пыт»,—дизн эттэ.

Үлэһит дьону чистэ-лин ыччаттар эдэрдэ концерттарынан түмүк-тэннэ. Отделение сэт-тэ бастык үлэһит дьону дьылбатытар «Кинини үлэ киэргэтэр» дизн бар-ган этик самай солко дьүөрэлээр.

Е. СЛЕПЦОВА,
корпос чилиһи.

Сага дьыл чугаһабытын бастагы билиэтэ—мада-һыһынар прилавоктарыгар элка киэргэтэллэр, кар-навалнай көстүүнэр табыстылар. Аңгардас «Иг-рушка» холбоһук (Ленинград к.) «Елочные укра-шения» фабрикага эргизтэ 15 мөл. тахса онгоһу-ту биэрлэ.

Кулууп тоһорун күүппүттүү

Соловьевтаады Кул-тура дьинтэ киэһини-куонунан, сырдыгынан оройуонига биэр бастык. Ол эрэри иттигэр систе-мата кыһын ахсын хам-тонон сүүһүн-саһын үлэ-дөөбөтө хас да сыл буолла. Ааспыт сайын иһилик салалтата систе-маты уларытан онор-тордо. Онон быйыс ку-лууп тоһору күүһүнэн үлэһитиригэр усулуобуйа үөскэтилиннэ. Оттон Култура дьинтин дирек-тора Парасковья Дмит-риевна Романова дьыл баччыгыгар диэри үлэ-диргэ-хамсыырга тоһ-эра тизтайбэт. «Была-аным бу баар» дизн уру-һу альбомун иһингэ суруллубут календарнай бырааһынныктар ис-пийахтэрини кердөрө-р Былаан 1986 снл алтын-ныттан сагаллаан иһэт 1987 снлы хабар.

Урут мытыллыбыт үлэлэр куолуттар эрэ суруллубуттар, көрүнэ-рийэн араарыы теһеки-һи мытыллытын бэлэ-тэһини суох. Оттон до-кумент култура үлэһи-тэ тох иһин хамнаһы ыларын калсирэхтэх этэ. Советскай норуоту бү-түнүттүн өрө кетедер керэ-бэлэз дяталар ас-тылар, Улуу Октяб-рскый социалистическай революция юбилейи керсиргэ бэлэмнэбэт, норуот айынытын Бү-түн Союзтаады фестива-лын иккис тура мытыл-лап... Итилэр тустарынан ыйыталаастаха, дирек-тор кини үлэте өйөм-мөтүн туһунан унсирги-ти туһунан. Ол быһыы-тар: «Кулууп быйыл да-данн тоһу» дизнэтир.

Култура дьинтэ Бо-лугурдаады Култура дь-интэр холбоһон киһи-һи-миз система киллэри-либэт эрэри үлэһиттэр күн бүгүнүгэр диэри уопсай тылы була или-ктер.

Култура дьинтэ үлэ-һиттэри идеянай итин-гэ партийнай тэри-лэтирэннэ буолуохтаах. Соловьевтаады Култу-ра дьинтин туһунан итинник этэр кыла-һы-бэт. Директор Романова П. Д. бэйэтин үлэте сы-һыныгар отчуоту бири-лэрэ, түмүгү онгосторо наада.

С. ЯКОВЛЕВ.

Норуоттар доһордоһууларын күнүн аныһан ИТИИ, ИСТИНГ ТЫЛЫНАН

Вырастаты союзнай республикаларга аналлаах тематическай биэчэри-мыты эстафетатын аас-пыт баскыһыаннаада өрө-мүөнүүр-техническай предприяти коллектива салдаата.

Фойега киирэр кытта грузинскай националь-най көстүүннэх уолаттар дьырыл сэттаах грузин-скай чэһини күндүлүү керсөлөр. Вырастаты Союзнай республика ту-һунан кэспир директор са-лаа кутуллар.

Грузинская ССР Союзка-ыллааха, таһарас автомо-бильларын оноруу 2,7 бы-рыһыанын, магистральнай электростаты оноруу 31 бырыһыанын, марганцаай руданы хостоһун 28,5 бырыһыанын, цитрусонай-лары оноруу 100 быры-һыанын ылар. Манаа ыс-таал турбалар, металлы быһар станоктар онору-ллубуттар. Оттон муро кы-тылынан 300 км устата тэһийэн сытар сирге баар 200-тн тахса курорттары дойду бүтүүнэ билэр.

Грузия ССРС састаабы-гар 1936 снл ахсынны 5 күнүгэр кирибэт. Ол кэ-һин албах уу устан ааста. Ити доһордоһуу састаах сылларынан бэрэбизкэ-лэннэ. Ийэ дойду көмүс-калсир Грузия 700 тыһ.

тахса уолаттары уонна кыргыттары туруму-ттар. Саха уола Советскай Союз Геройа Федор Ох-лопков уонна грузин Ви-сисли Квантиралдэ бириэ сулуспалаабыт-тара, грузин Мелитон Кантария уонна нуучка Михаил Егоров рейхстаг үрдүгэр Кыһын знам-тын аспыттары.

Грузин үлэһит норуотга сага дьоллоох олоһу ту-тар. 1990 сыллааха диэ-ри промышленнай боро-дуукуйаны онорон та-һаарыһын 22—23 быры-һыан үрдэтихтэрэ. Ху-донская ГЭС бастагы аг-регаттары үлэте киллэ-рилизхтэрэ, Грузинская АЭС тутуллуоҕа... Стенда-лартан биэрдэстэригэр—Сылан орто оскулатын эдэр оператордара «Тби-лиси саһарвалара» кино-фестивальга кыттыла-рын туһунан матыры-йааллар. Концерт нүөм-дэригэн Сандро Шамши-ашвили айымнытын туруоруллубут Грузия XVIII үйэтиннэ олоһун кэспир инсценировка, Мария Местинкова а-һыныгар Иннокентий Артамонов «Кура кыт-тылар» дизн хоһоно, Фе-дор Тимофеев тойуга, Ми-хаил Пестриков «Эйэ дизн бу биэр тылга» солота хайданчылар.

Өрөмүөнүүр-техничес-кай предприятиге ? араас омок ыччаттары түмсөн көхтөөхтүк үлэ-лиллэр. Биэчэргэ бы-раатты Ашветары чиэ-стэтиллэр.

—Биһиги Хотугу Кав-казтан кэлбиппит. Столи-цабыт Грозный куорат Те-рек өрүс хотоһулар ту-рар. Олохтоохтор сылаас сыһыаннарыттан кыһын-ны да тымныыга сылаас,—дизн Муса Ашвет. Бы-раатты Ашветар бири-гээлэлэрэ 50 мистэлээх таас дөгсэдэ, 10 кварти-ралаах олорор дьини, уһанар сылаы туттулар. Бу күнүгэр спорттивнай саала үлэте киллэрилиз-хэ. Ашветар—хорсу-хоодуот дьинор. Үс бы-раатты Ашветар Осман, Адам уонна Дагуддин до-һордуу Афганистанга су-луспалаабыттары. Адам уонна Дагуддин Кыһыл Знамя орденынан, «Хор-суһун иһин» медалынан наараадалаабыттары. От-тон кинилэр тастык убай-дара Руслан Советскай Союз Геройун үрдүн а-һын ылыта. Биэчэргэ ки-нилэртэн Осман кытылына.

Довордоһуу сылаас тымыһынан илгийэр биз-чэртэн дьон бары дуоһу-һан тардастылар.

М. МИХАЙЛОВА.

Спорт Спорт Спорт ЭДЭРДЭР ТҮҮҮЛГЭЛЭРИГЭР

Сотурутаады Смолен-скай куоратка Советскай Союз Геройа Давиден-ков бириһингэр көгүл түстүүтэ 18-гар диэри састаах уолаттар Бүтүн Союзтаады турнирда-ры сытылыһа. Онон биһиги оройуонмуттан 6 озо кытылына Көбүргэ бары-та 25 хамаандаттан 200-тн тахса бөһөс табысты-лар. Саха сириттэн өссө Ленинскэй, Томпо, Алла-йыаха оройуоннарын, Мирнэй куорат эдэр тус-тууттары бааллар. Күрэх-тэһини үс күн устата үс көбүөрүнэн тэһтэ мыты-лыһа. Олохтоохтор 18-гар диэри састаах уолат-тары эмиз киллэрэннэр кү-рэхтэһини ордуу сы-тырхаттылар.

Уолаттарбыт куһаҕана суох ситиһилиһиннээр диэххэ с-п. Ого спорттив-най оскулатын ити-лэччигэ Коля Куличкин 42 кг ыйааһынна тустан 31 кыттааччыттан үһүс мистэлэһинэ. Ити ыйаа-һынна Чурапчы орто ос-кулатын IX кылааһын үөрэнээччигэ Петя Се-менов бэйэс буолла. Кини Куличкинна ыраастык көттөрдө уонна бастаабыт

Тимофеевы (Татарская АССР) элбэх очкоһон са-бырыһан иһэн «ырааска» баран хаалла. Атын биэс утарылаһааччыларын «ыраастык» уурталаата. Куличкин Тимофеевка 11: 11 ахсаанга хоттордо. Ик-кис мистэлэммит Егоро-вы (Нижнекамская) эмиз хото тутан иһэн «ыраас-ка» баран хаалла.

36 кг Аржанов Проил 36 кыһиттан төрдүс буол-ла. Кини чемпионнаабыт Шуминга (Минскэй) биэр очкоһон сабырыһтарда, Саха уола, билигин Смо-ленскайдаады институт студена Федоров 8-с эр-гиргэ кыайтаран кэби-һан Аржановы бириһтээх мистэлэһин матарда. Ити ыйааһынна Сережа Сип-цев Шуминга уонна Ар-жановка хотторон бэйэс мистэтеги тигистэ.

48 кг Зелеников Саша төрдүс, 65 кг Петя Ники-форон үһүс эргирдэргэ диэри туһунулар.

Хапсыйыларга көстө-рунан, биһиги оһолорбут психологическай бэлэм-нэ ситэтэ суох эбит: олус долгуйаллар, аһары сыһааһыт, сыһыны и-һиниэ суохтук тусталлар. Атын хаачыстыбаларынан тэһнэхтэриттэн хаалсы-баттар, өссө ордуу кур-дуктар. Онон эдэрдэри күрэхтэһилэргэ элбэхтэ кытаһынан буһарыаха-хатарыаха, эрчийи ном-мүгэр итиннэхэ боллом-тону ууруохха наада.

В. АЛЕКСЕЕВ,
үрдүк спорттивнай мастерство оскулатын Чурапчытаады филиа-лын тренере, спорт маастара.

Редактор
Н. Е. МАКАРОВ.

Таптыыр ийэбит, эбэбит, аймакпыт колхознай үлэ ветер-на

БАРАХСАНОВА
Тамара Ивановна уһун ырахан ба-рыһтан элбүтүн ба-ры билэр дьонугар, дьириник куртуһан туран, иһитинэрэбит. Уолаттары, снэ-һэрэ, аймактары.

БЫРААҢЫННЫК ҮӨРҮҮТЭ ЭЛБӨӨРБӨТҮН

Сага дьыл субу-тиннэ кэллэ. Үлэ коллективтарыгар эл-каны хаһан, ханна туруорар туһунан кэспитэн эрэллэр. Онон сибээстэн ба-һартан сэрэхтээх бо-лоуу быраабылала-рын сыһатыады ба-дарталлар.

Сэрэхтээх боулууга эһипэтиһаһи сала-бааччылар сүгэллэр. Кинилэр Сага дьыл-лаады элкань хаһан, ханна тэриһэрин ба-һаарынай чааска бил-лэриэх тустаахтар.

Элка туруоруллуох-таах хоһо иккитэн итэрэһэ суох ааннаах буолуохтаах. Ааны бу-дэте эбэтэр аан ыкса-тыгар туруорар кө-һүлэммит. Харыһа бөһө олоххо туруо-руллар, дьинэ үрдүттэн

бирч метр тэһтчи буолуохтаах. Уотунан киэргэтти намыһах өт-тө 12 вольтан итэ-рээ суох күүрүүдээх намыһагар трансформатор нөһүс оноруллуох-таах. Киэргэттигэ целлюоиднай, о. д. а. турганик умайы-тыла ооннуурлар, чүмчүлэр көгүлэм-мэттэр. Оттон элка олоһор, лабаалары-гар, баататтан онору-ллубут ооннуурлар-рыгар уоттан харыс-тылар састаап итэ-риһилибэт эрэ баа-та-тын туһаныаха. Эл-каны бертолетовай туһунан ыһыы, бен-галдскай уоттары ту-һаныы, уот барыан сөһтөөх клопушка-лары туттуу, дьон уот-тан харыстылар сас-таап итэриһилибэтэх

бааталаах, маарылла-лаах, кумаадылаах таһаһы танһан сыл-дыһыла булгуччу бобуллар.

Элка балыһаларга, иһигнаттарга, оһолор утуһар корпустарыгар туруоруллубат.

Илломинацияда те-лефон, аэонек провод-тары уонна аһазас проводтары туттуу көгүлэммит. Элка турар дьинтигэр өһө-түһиттэллэр, боучуна-лаах уу, биздэрэлэр, халык таһаһтан ти-һилибэт покрывало-лар баар буолуох-таахтар. Телефонунан сибээс олохтоһуох-таах. Баһаарынай пөһт тэриһиллэхтээх. Кинилэр ооннуу би-риһимсктэр уоту-һу-һу керэллэр. Оон-нуу бүһүтүн көһнэ

бэрэбизкэлээн эрэ баран дьуһурустуба-лары туттарыахтаах-тар уонна ол туһунан 7—1, 21—510 нүөм-дэрлээх телефоннарын баһаарынай чаас-ка биллэриэхтээхтэр. Төрөһүттэр оһоло-рун соһотхотуу хаал-лары суохтаахтар, элка иллюминация-тын холбууларын, бенгальскай уоттат-чы, клопушкалар бэй-лэрэ туһаналларын бөбүөх кэриһнэхтэр.

Сага дьыллаады бырааһынныкка сыл-дыааччы хас биһили киһи баһартан сэрэх-тээх боулуу быраабы-лаларын туһуһара булгуччулаах.

А. КАЖЕНКИН,
баһаарынай чаас начальнига.